

Ungdómurinn um alla Europu skal skapa frið

Tann ungdomsráðstevnan um frið, sum bahá'ar skipaðu fyrri í Hoydølum beint fyrri ólayseku, skal eftir ætlan verða ein partur av startskotinum til eina massiva friðarræslu undir felags heitinum »Peace Moves*» (»Friðar Stig*) millum ungdomin um alla Europu.

Tey 63 umboðini úr 14 londum, sum hittast í Studentaskúlanum í Hoydølum 22.—28. juli, skiftu orð um møguleikarnar fyrri at skapa eldhuga í sambandi við tiltøk at niðurbrotta foranir millum ungdomin í øllum teimum europeisku londunum — eystur og vestur, suður og norður — tætt komandi árin.

Friðar Stig er eitt felags europeiskt Bahá'í projekt, hugskotið varð til í Onglandi fyrri góðum tveimum árum síðani. Tiltakið skal ikki bert fevna um Bahá'í ungdom, men er hugsað sum ein røsla av nýggjari bjartskygni, ið skal fáa

ungdomsfelagsskapir og einstaklingar um alla Europu at skipa fyrri øktum og nýggjum virkseimi, so ungdomur tvørtur um landamærk hittast og lærir hvønn annan at kenna.

— »Endamálið við tí, eftir ætlan, minst tiggju ára langa Friðar Stig projektinum, er at vera við til at tryggja friðin í Europu og samstundis breiða út eina kenslu av, at ungdomurinn í veruleikanum kann ávirka heimsstøðuna og sína egnu framtíð, sigur ein limur í Tjóðarlígu Ungdoms Nevnd hjá bahá'ium í Føroyum.

Ein av fimm

Friðar Stig ráðstevnan í Hoydølum var ein av fimm slíkum ráðstevnum, hildnar í Europu í ár. Tann seinasta, í Sheffield, Ongland, savnaði 1400 fólk, teirra millum tvey umboð úr Føroyum. Ein skrivlig heilsan frá ráðstevnu í Hoydølum varð

lisin upp á Sheffield-ráðstevnu, sum endaði tann 8. august.

Teir seinastu útlendsku gestirnir á ráðstevnu í Hoydølum eru fyrri stuttum farnir úr Føroyum. Tann 6. august fór tann 23 ára gamla Charlotta Malmenstam til Svøríkis, aftan á at hava knytt sini søguligu bond við Føroyar enn tættari. Hon vitjaði, eins og aðrir luttakarar á ráðstevnu, grøvina hjá fyrsta bahá'ia í Føroyum, landsmanni sínum Eskil Ljungberg, sala. Eskil Ljungberg kom higar í 1954 og var her, til hann doyði í 1985.

Herfyri skipaðu bahá'iar í Svøríki fyrri einum kunningariltaki í Uppsala undir heitinum »Eskil Ljungberg Projektið».

Cuba í dag:

Sosialar fyrirminur til øll

2. partur

Vt prenta í dag 2. partin av grein, sum Ron Ridenour hevur skrivað aftaná ferð á Cuba í tveir mánaðir. Greinin stóð herfyri í danska tíðarritinum »Kontakt». (Tað er Sjúrður Joensen sum týðir)

Útbúgving, eins væl og skulaklaði eru ókeypis. 1/3 av folkinum í útbúgving, har uppi í 22.000 ung úr 80 londum, ið eru her á lestrarferð, ið cubanski staturin rindar. Í 1958 var helmingur íbúgvanna bókloysingar (analfabetar). Og bert 16.000 løsu við lærdan háskúla tá. Nú eru tað 200.000. Innan skúla- og heilsuøkið starvast 600.000. Allar verksmíðjur, skúlar og barnastovnar hava hvør sína egnu heilsustovu. Tað verður kravt, at allir íbúgvar fáa eina triggja laga goldna heilsukanning um árið. Øll lækna hjálp er ókeypis, t.d. eisini dyrar skurðviðgerðir, sum hjarta- og nýratranplatation (meira enn 1.100 gjerdar higartil).

Cubanar eta meira føðsluevni, enn standard WHO. Tí eru tær flestu fátækra sjúkurnar útruddaðar. Barnadýðin á Cuba er hin lægsti í 3. heiminum og miðallívaldurin hin hægsti.

Cubanar eru ikki so religiøsir sum hitt Latin-Amerika. Eftir stjórnskipanini er trúarfrælsi. Samkomur katolikka og protestanta telja 100.000 og eru statsuðlaðar. Kirkjur og prestaskeið starva eisini fritt. Einasta avmarking fyrri klerkar er, at teir kunnu ikki vera flokkslimir, og um tað er tjak.

Erkabispur Havanna, Monsignor Jaime Ortega segði her fyrri í samrøðu: »Sosialisman hevur hjálpt okkum til eina góðari meting av menniskjum, og til størri sosialt meðvit um synd og órátt. Hon hevur lært okkum at geva út frá ynski um rættvisi, har áður var talan um vælgerðing.»

Eftirlit neyðugt

Fjølmiðlarnir eru undir eftirliti. »Tað er til frama fyrri tann arbeiðandi meirilutan, meðan tað í kapitalistiskum fjølmiðlum er eftirlit til frama fyrri ein litlan minniluta.» sigur Silvio Medine, serfrøðingur lögmaráðsins í revsi-rætti.

»Vit hava ongur privat-ar fjølmiðlar. Vit hava avmarkingar og eftirlit. Vestan fyrri ræður hyklið, men vit siga, hvat vit gera.»

Tey stóru feløgin á Cuba hava eftirlit við tíðarritum og teim 17 dagbløðunum. Cuba hevur nú sitt glasnast, rektifikations kampagnan nevnd. Tað verða gjerdar metingar um afturhaldni fjølmiðlanna.

»Vit skulu hava meiri atfinningar móti fjølmiðlum okkara. Tað er ov nógvur sjálvsensurur,» sigur Castro. Nøkur blaðfólk vita ikki, hvussu nógv tey kunnu skriva. Onnur tora ikki at finnst at. Blaðstjóri floksblaðsins, Gramma, Hector Hernandez Prado, greinar, hvi tað er so. »Kollvelt-ing okkara mátti stríðast hart fyrri at yvirleva USAsa kriggi móti okkum. Teirra boykot rakar okkum ikki bert figgarliga. Við grovum reingingum í fjølmiðlum manipulera teir heims opiniónina í móti okkum, og forða soleiðis okkara nátturlígu menning. Onnur lond, tey háentu kapitalistisku londini, tey liva ikki undir slíkum trýsti, teirra tjóðskapar sjálvstøða verður ikki hót. Higar til hava fjølmiðlarnir verið afturhaldssamir. Vit arbeiða við at beta hetta, vera atfinningarsamari og fara djúpari.»

Í hesum tilevni hevur Gramma júst sett nýggj-

an stjóra, hin 42 ára gamla Enrique Ramon. Cubanska Sjonvarpið hevur raðsending við gøtu-samrøðum. Eitt evni er just atfinningar í fjølmiðlum. Blað yrkisfelaganna hevur ofta greinar um misnøgd arbeiðaranna við arbeiðskor síni. Blaðið áttalar leti og ov stóra fráveru.

Nógv homofil arbeiða innan fjølmiðlar og list. Sjálvt um homofili er lógligt, so siggja flestir menn skeivt til teir, ið opið liva sum geykarar. Kortini búgva nógvir menn saman. Diskriminationin var verri fyrr, stóðan er nógv betað í seinastuni.

Politiskir fangar

Tað er eitt kenslusamt evni hjá cubanarum, tá tað verður sagt, at fólk verða handtikin fyrri politisku meiningar sínar. Amnesty Int. ákærir ikki cubanska statin fyrri at vera bakmaður, tá fólk hvørva, verða pind, ella dripin ella tilk brotsverk verða gjørd. Men A.I. sigur, at har eru 450 politiskir fangar, og A.I. fostraði 10 teirra sum samvitskufangar í 1986.

Fidel Castro biður ein og hvønn, ið kann dokumentera, at tað eru samvitskufangar.

Her verða fangar ikki illa viðfarnir. Fólk verða bert fongslað fyrri lógar-brot, og ikki fyrri tað, tey siga ella hugsa*, sigur F. Castro.

Guzman yvirloytnantur, tann næsthægsti í fongsulsverkinum, hann sigur, at seinastu ferð, at ein fangi varð avrættaður var í 1980 — fyrri rátt lógar-brot, morð og neyðtøku.

»Vit eru erligir viðv.

Framhald á síðu 16